

Velikonoce

Velikonoce jsou nejvýznamnějším svátkem, který oslavuje zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Dříve také byly Velikonoce svátky, které oslavovaly příchod jara.

Tradice a zvyky:

Pomlázka: Pomlázka by měla být vlastnoručně pletená z vrbových proutků a ozdobena stuhami. Podle pranostik totiž mladé proutky vrby přináší zdraví a mládí každé dívce nebo ženě, která s nimi dostane našleháno.

Vajíčka: Vajíčka jsou odměnou za vyšlehání. Chlapci a muži dostávají vajíčka malovaná, barevná, čokoládová.

Velikonoční beránek: Je tradiční jídlo. Jako symbol má beránek původ už v dávných pohanských dobách. V dobách starověku i středověku byl beran obřadním jídlem, ale protože jeho maso bylo drahé, jedlo se pečivo ve tvaru beránka a tento zvyk přežil až do dnešní doby.

Zajíček: Zajíček je velikonoční symbol s původem v Německu. Vznik této tradice má několik vysvětlení. Podle jednoho se zajíc často pohyboval okolo lidských obydlí a hledal tam potravu, podle jiného se dříve o Velikonocích pekli chléb ve tvaru zajíce a doprostřed se pokládalo uvařené vajíčko.

Dnes také známe velikonoční hru, kdy dětem zajíček přinese sladkosti a děti je hledají.

Svatý týden: Významné období křesťanského roku, ve kterém si křesťané téměř všech vyznání připomínají poslední týden Ježíšova pozemského života, jeho smrt na kříži a vzkříšení.

Květná neděle: Připomínáme si den, kdy Ježíš přijel do Jeruzaléma. Květnou nedělí začíná svatý týden, tj. poslední týden těsně před Velikonocemi.

Modré pondělí: Kostely se podle tradic zdobily modrým nebo fialovým sukem, Dříve bylo podělí pro křesťany symbolem volného dne.

Žluté úterý: Žluté úterý symbolizovalo zlato, světlo a slunce. V tento den hospodyně uklízely, vymetaly pavučiny.

Sazometná (škaredá středa): Jméno získala podle toho, že se tento den vymetaly komíny. podle lidové pověry by se lidé tento den neměli mračit, aby se nemračili všechny středy v dalším roce.

Zelený čtvrtek: Podle pověry se tento den jedla zelená strava (špenát, kopřivy). V tento den se naposledy rozeznívají kostelní zvony, místo zvonů nastupují řehtačky, klapačky.

Velký pátek: Den Kristova ukřižování, je v lidových pověrách spojován s magickými silami. V tento den se měly otevírat hory, které vydávaly své poklady. V tento den se také nemělo nic půjčovat, hýbat zemí (rýt, okopávat) a prát prádlo.

Bílá sobota: Den ve znamení hudby a lidových tradic, jako symbol ukončení půstu.

Velikonoční neděle: Tradičně ve znamení dobrého jídla, slavnostního oblečení, pokud možno s novými částmi oděvu.

Červené pondělí: V tento den se koná velikonoční pomlázka

Bílá neděle: Název této neděle pochází ze zvyku, že nově pokřtění tohoto dne naposledy nosili bílé roucho.

Velikonoční básničky, říkadla:

Pomlázka

Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku,
všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám,
než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.

Hody, hody

Hody. hody přednáším,
sukýnky vám vypráším.
Na pomlázku mašlička,
do košíku vajíčka.

Bleší koleda

Ben, ben, ben,
všechny blechy ven!
A vajíčka do košíčka
sem, sem, sem.

Velikonoční písničky:

Pro dobrou náladu si můžete pustit píseň od P. Nováka - Velikonoce

VELIKONOČNÍ

Text a hudba:
Marie Kružíková

1. Kdopak ví, kdopak ví - nač je proutek vrbový? Co je tohle

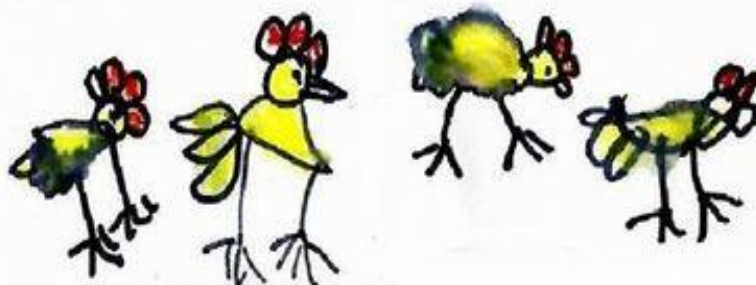
za otázku? Proutky - ty jsou na pomlázku, na pomlázku.

2. Co je to, co je to - pípá to a zobe to? Kolem kvočny

batolení - malé, živé nadělení, nadělení.

Ťuk - ťuk

A *Mírně* *B. Viskupová*

Ťuk - ťuk, co to je? Ťuk - ťuk, kdo to je? To ku - řá - tko
ve va - jí - čku hle - dá mí - sto pro hla - vi - čku, už chce ven

SLEPIČKO MÁ

Lidová

Sle-pič-ko má, ty jsi hod-ná. Já ti dám zr-níč-ko, ty mi dáš va-jíč-ko,
to jsi hod-ná.

Velikonoční čtení:

Na tuto pohádku se s dětmi můžete podívat také na YouTube.

Otázky k pohádce:

- Proč nemohl kohoutek dýchat?
- Jaký byl kohoutek (povaha)?
- Myslíte si, že se kohoutek zachoval správně (nerozdělil se)?
- Zachránila slepička kohoutka?
- Ponaučil se kohoutek?

Jak šlo vejce na vandr:

Jedenkrát, už je to moc roků, asi tolik, co máš na ruce prstů a na hlavě vlásků, usmyslilo si jedno vejce, že půjde na vandr. „Co tady budu pořád sedět ve tmě,“ řeklo si a hup z kukaně na dvorek. Proklouzlo mezi tyčkami v plotě a rovnou na pěšinu, která vedla do světa. Vesele se po ní kulilo, kolébalo se ze strany na stranu. Najednou se po louce vedle cesty s velikým kejháním přihnala husa. „Kam jdeš, vajíčko?“ „Nechce se mi sedět v kukani,“ řeklo vajíčko. „A kam se ženeš ty?“ „Hospodyně si usmyslila, že mě strčí do krmníku! Ale to by mě musela nejdřív chytit!“ zakejhala husa. „Já s tebou půjdu do světa, vajíčko!“ „Tak pojď!“ A šly. Ráz a dva, ráz a dva, napřed vajíčko, potom husa. „Haf, haf, kam tou cestou, kamarádi?“ zaštěkal na ně ze dvora pes Alík. „Doma se nám nelíbí,“ povědělo vejce. „Jdeme do světa hledat štěstí,“ zaštěbetala husa. „To já půjdu s vámi,“ rozhodl se pes. „Vám se doma nelíbí a mě se má líbit, když mě co chvíli bijí?“ Přeskočil zídku – byli tři. Ráz-dva, ráz-dva, ráz-dva, vykračovali si do světa. „Mňau, mňau, vemte mě s sebou, přátelé,“ zamňoukalo našim vandrovníčkům někde nad hlavou. Všichni se podívali vzhůru. V koruně hrušně uviděli kocoura, svítil na ně očima. „Jen pojď, bude nám veseleji,“ řekli mu. Kocour seskočil ze stromu a byli čtyři. Ráz-dva, ráz-dva, levá-pravá, levá-pravá. „Méé, me-e-é, poutníci, kam jdete?“ zamečela koza, která se pásala na stráni. „Do světa hledat štěstí,“ povědělo vajíčko za všechna zvířátka. „Pojď s námi!“ „Půjdu ráda, je mi tu samotné smutno,“ zamečela rohatá koza. A cupy-dupy, už si to ťapala za kocourem. A bylo jich pět. Levá-pravá, ráz a dva, ráz-dva, ráz a dva... V tom se z roští vykutálelo na pěšinu bodlinaté klubíčko. Co je to? Vandrovníčci sklonili hlavy a zkoumali tu zvláštní hračku zblízka. „Já jsem ježek,“ zapištělo to. „Prosím, vezměte mě taky s sebou!“ „Proč bychom tě s sebou nevzali? Jen pojď s námi!“ řekla zvířátka. A bylo jich šest. Levá-pravá, levá-pravá, rázovali pěkně jeden za druhým, až přišli k potoku. Bydlel tam pod kamenem rak a ten se taky přidal k ostatním. A tak jich bylo dohromady sedm. První se kutálelo vajíčko, za vajíčkem se kolébala husa, za husou poskakoval Alík, za Alíkem vykračoval kocour, za kocourem ťapala koza, za kozou se šinul ježek a poslední klopýtal rak. Celý den vesele maširovali cesta necesta, až se octli v černém lese. To už byl večer a mezi větvemi vysokánských stromů vyskakovaly hvězdy. Co teď? Tma jako v pytli a všude plno divných zvuků. Tam se ozvalo liščí zaštěkání a tam zase zahoukání sovy. Někde něco prasklo, zapískalo, zašeptalo, jako by se had prosmýkl kapradím. Tady našim zvířátkům do smíchu nebylo. Tiskla se k sobě, srdíčka jim tloukla až v krku, šinula se jen krůček za krůčkem, stále pomaleji, až se nakonec všichni bezradně zastavili. „Kams nás to zavedlo, vajíčko? Co si počneme? Co když přijde vlk?“ ptala se ustrašená zvířátka. Ale vejce neztratilo hlavu. „Kocoure, ty umíš šplhat po stromech - vylez tady na tu borovici a rozhlédni se, kde uvidíš nějaké světlo,“

poroučelo. „Na tu stranu se dáme.“ Kocour vylezl až na vršíček borovice. Rozhlížel se, rozhlížel – a najednou radostně zamňoukal: „Mňau! Jsme zachráněni! Vidím světýlko!“ Tím směrem, co viděl světýlko, hodil borovou šiškou. Slezl ze stromu a průvod zvířátek vykročil za šiškou. Ale byla taková tma, že by se vandrovníci daleko nedostali, kdyby je nevedlo vajíčko. Byla to chytrá hlava, jen co je pravda! „Kozíčko, ty jsi z nás nejvyšší, posad' si kocoura mezi rohy, ať nám posvítí na cestu!“ Koza vzala kocoura mezi rohy, kocour svítil očima jak lucernami, a hned to šlo líp. Netrvalo dlouho a před zvířátky se otevřela mýtina. Uprostřed mýtiny stála pěkná chaloupka a vesele svítila všemi okénky. Zvířátka jimi nahlédla. Spatřila dvanáct loupežníků sedět kolem dubového stolu. Mastili karty, až stůl praštěl, a nadávali jedna hrůza. Každý loupežník měl u ruky korbel piva a hromádku zlatáků, která se zvětšovala nebo zmenšovala podle toho, jak který vyhrával nebo prohrával. Zvířátka se na sebe podívala. Co teď? „Třeba ti loupežníci nejsou hrozní, jak vypadají, a nechají nás tu do rána přespat, aby nás vlk nesežral,“ povídá vajíčko. A opatrně, aby se nerozkřápl, zaťukalo na dveře. Ale kdepak loupežníci! Byli zabráněni do své hlučné hry, že nic neslyšeli. Po vajíčku zaklepala husa, po huse pes, pak rohatá koza a kocour, pak ježek a nakonec rak. Ale zase marně. Dveře byly zastrčené na petlici! „Mám nápad,“ řeklo vajíčko. „Huso, vyleť na střechu, vlez do chaloupky komínem a pak nám odstrč petlici!“ Střecha chaloupky byla nízká, a tak se husa snadno doplácala ke komínu a tam šup do černé díry, projela jí jako kominická štětka. Zvířátka zatím nakukovala do oken, co se bude dít. Nečekala dlouho. Ve světnici se rozletěla dvířka od kamen a vyvalil se z nich, rovnou mezi loupežníky, velikánský oblak sazí. Ti najednou vypadali! A jako když do nich strelí, vyletěli ze stoliček, i stůl při tom převrátili, takže se všechno, co na něm bylo, korbele i peníze, rozsypalo po podlaze. Každý z těch umouněných chlapíků si najednou myslel, že se octl mezi čerty. A to ještě nestačilo. Za oblakem sazí se z kamen vyhnulo cosi křídlatého a strašně černého s velkým kejháním doprostřed světnice. Nepřeju vám vidět, jak to vypadá, když takoví vousatí rabijáci, rošťáci a karbaníci zničehonic ztratí hlavu. Zakopávali o sebe, váleli se jeden přes druhého, tloukli se, ječeli, až se domeček otrásal v základech. Konečně se huse podařilo odstrčit petlici a všichni se horempádem vyhnuli ven. Kdyby se zvířátka dala, snad by je ti docela splašení loupežníci nadobro ušlapali. Jenže zvířátka si věděla rady: koza nabírala jednoho darebu za druhým na rohy a házela je za sebe. Tam stál ježek, a tak se každému zdálo, že je čert nejdřív napíchl na vidle a potom hodil do hřebíků. Kocour se statečně oháněl drápky, jak sekal, tak sekal, z chlapíků litaly cucky. Ani psík se nenechal zahanbit, leckterá loupežnická nohavice mu zůstala v zubech. A nakonec tam byl ještě rak a ten pracoval klepety jako nůžkami. Chudák, kdo se mu dostal na dosah! A vajíčko? To nemá ani zuby, ani drápky, tak jen sedělo na větvi a povzbuzovalo kamarády pokřikem. „To se snad samo peklo otevřelo,“ mysleli si loupežníci. A jak se kterému podařilo vyklouznout ze spárů bojovných zvířátek,

vzal nohy na ramena a jen se za ním zaprášilo. Loupežníci se rozběhli po lese a bůhví kde se až zastavili. Jisté je, že od těch dob o nich už nikdo neslyšel. Snad se v tom hlubokém lese poztráceli a dodnes tam někde bloudí každý sám, dodnes si tam někde foukají na modřiny. Ale spíš se zdá, že se dali na dobrou cestu a stali se z nich dřevorubci. A jak bylo s našimi vandrovníčky? Dobře s nimi bylo. Nastěhovali se do opuštěné chalupy a hospodařili tam spolu. Vajíčko se kulilo kolem plotny, husa se starala o vodu, pes hlídal a chodil pro dříví, kocourek dbal o pořádek, koza obstarávala mléko, ježek se vrtal v zahrádce, pěstoval jabloně, rak stříhal, šil, zašival. Bylo jim tam spolu veselo, a že jeden druhému pomáhali, měli všechno, co taková chasa potřebuje. A na dveřích tam měli viset zvonec a naší pohádky je konec.

Pohyb s říkankou:

Kuřátko

Zobáčkem ťuká, (dřep, prstem ťukáme do podlahy)
skořápka praskne, (z dřepu do stoje)
chvíli se načeká, (stoj, otáčíme se)
než chmýří zaschne. (stoj, otáčíme se)
Máma ho zahřívá, (ukazujeme – zahříváme se)
aby měl sílu, (ukazujeme svaly)
pod křídlem hlavičkou, (ukazujeme na hlavu)
vyhledá škvíru. (spojíme ukazováček a palec)
Krásný to tvoreček, (vytleskáváme)
žlutý jak poupátko, (vytleskáváme)
z vejce se vylíhlo (z dřepu do stoje)
mamince kuřátko.

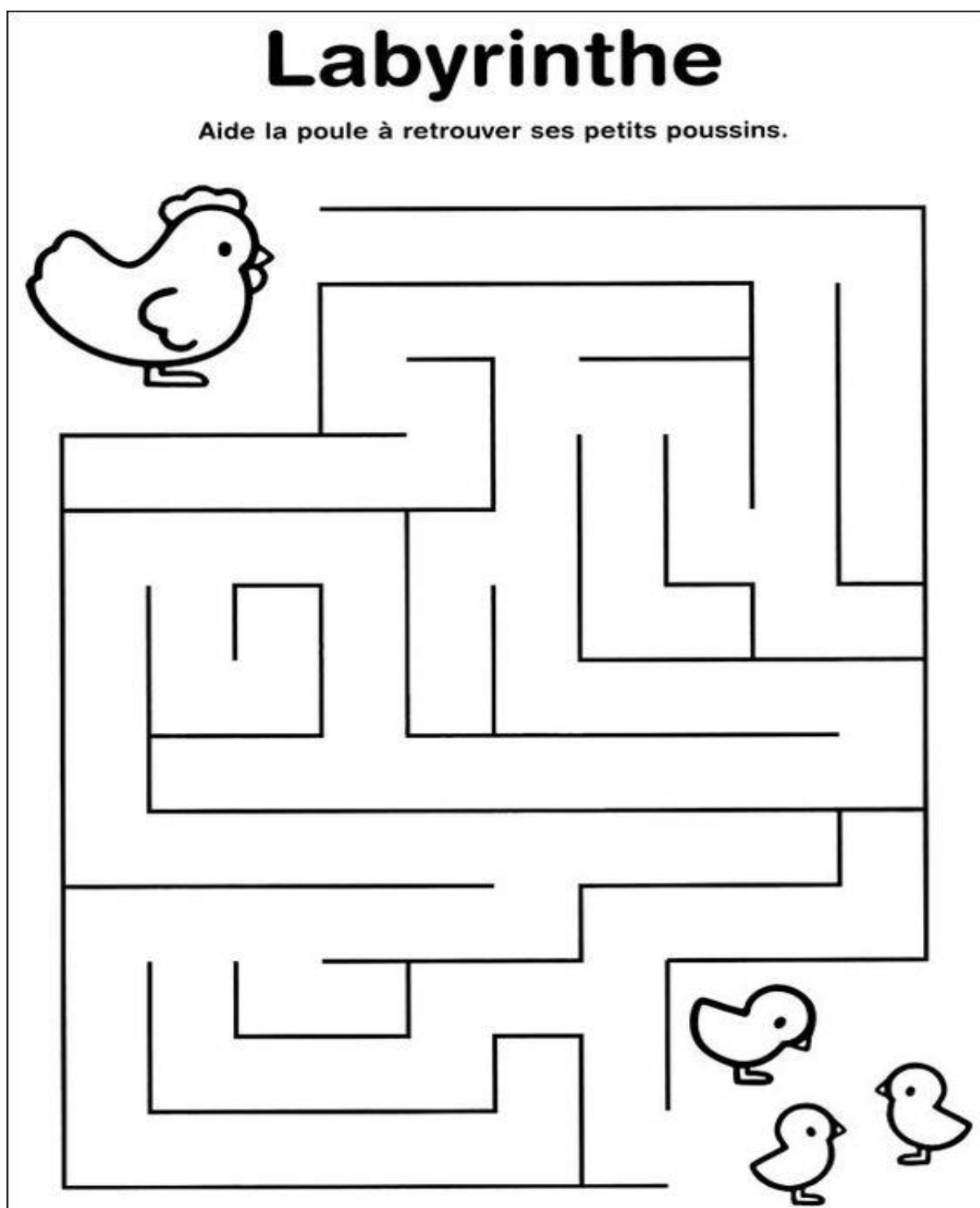
Zaječí říkadlo

My jsme malí ušáci, (děti předvádějí zajíčka, dřep)
nemáme co na práci. (úklony hlavy vlevo, vpravo)
Trénujeme běh a skoky, (běh, děti mohou přeskakovat překážky)
přes pařezy, přes potoky.
Učíme se kotouly, (kotoul vpřed, dle potřeby s dopomocí, podložka)
nekoukáme na bouli.

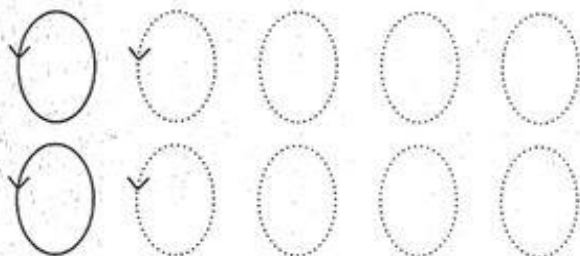

Pracovní listy k procvičení.

Pomůžeš najít slepičce cestu?

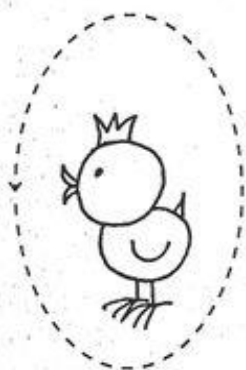

Kreslíme vajíčka pro kuřátka a kohoutky

*Ťuky, ťuky, ťukalo,
ve vajíčku volalo:
„Ťuky, ťuky pro hlavičku,
nemám místo ve vajíčku,
ťuky, ťuky, ťuk!“*

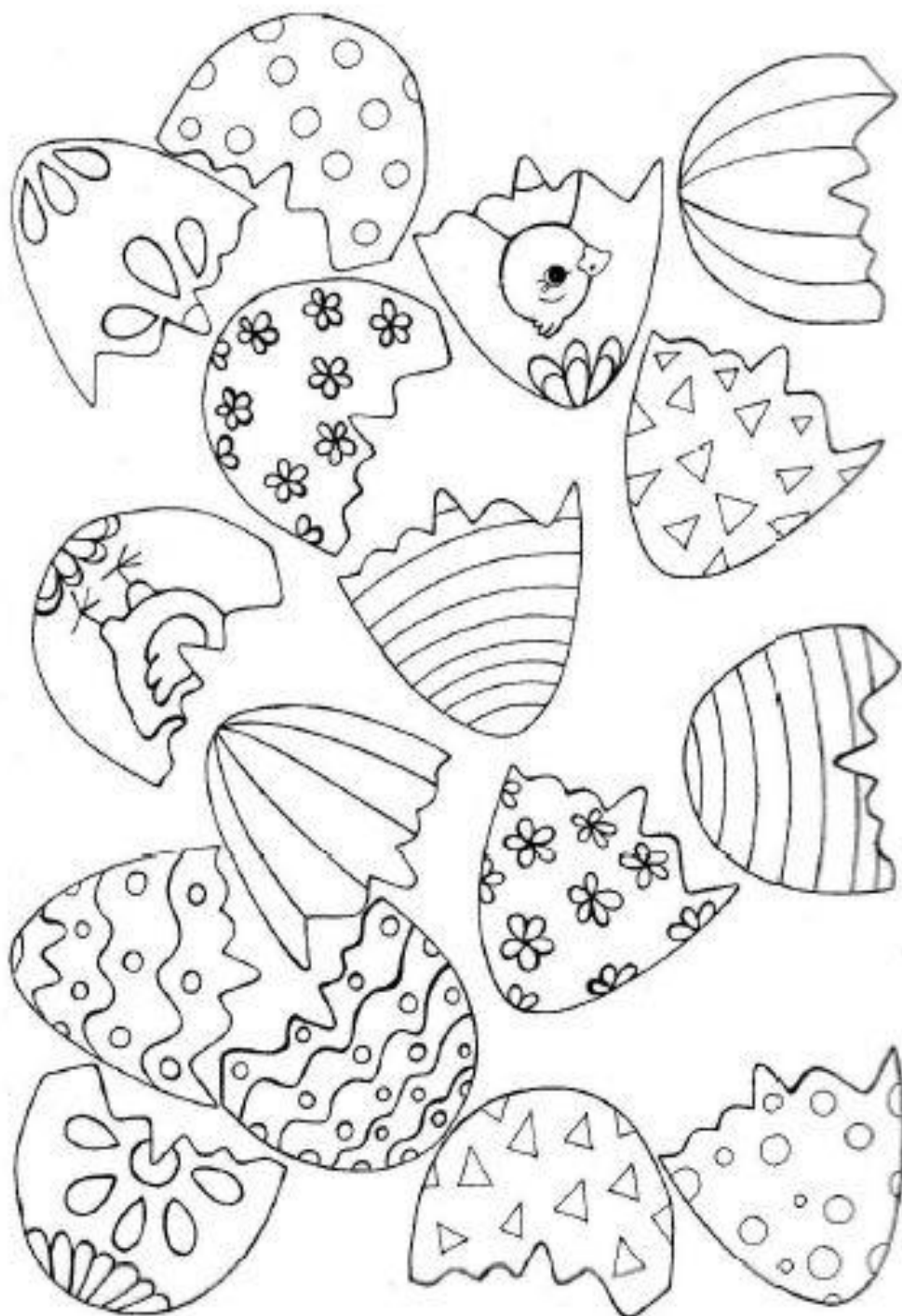
L. Podjavorinská

ROZBITÁ VEJCE

Už víme, že skořápky vajec jsou křehké a snadno se rozbijí. Dokážeš správně spojit rozpůlené kraslice na obrázku?

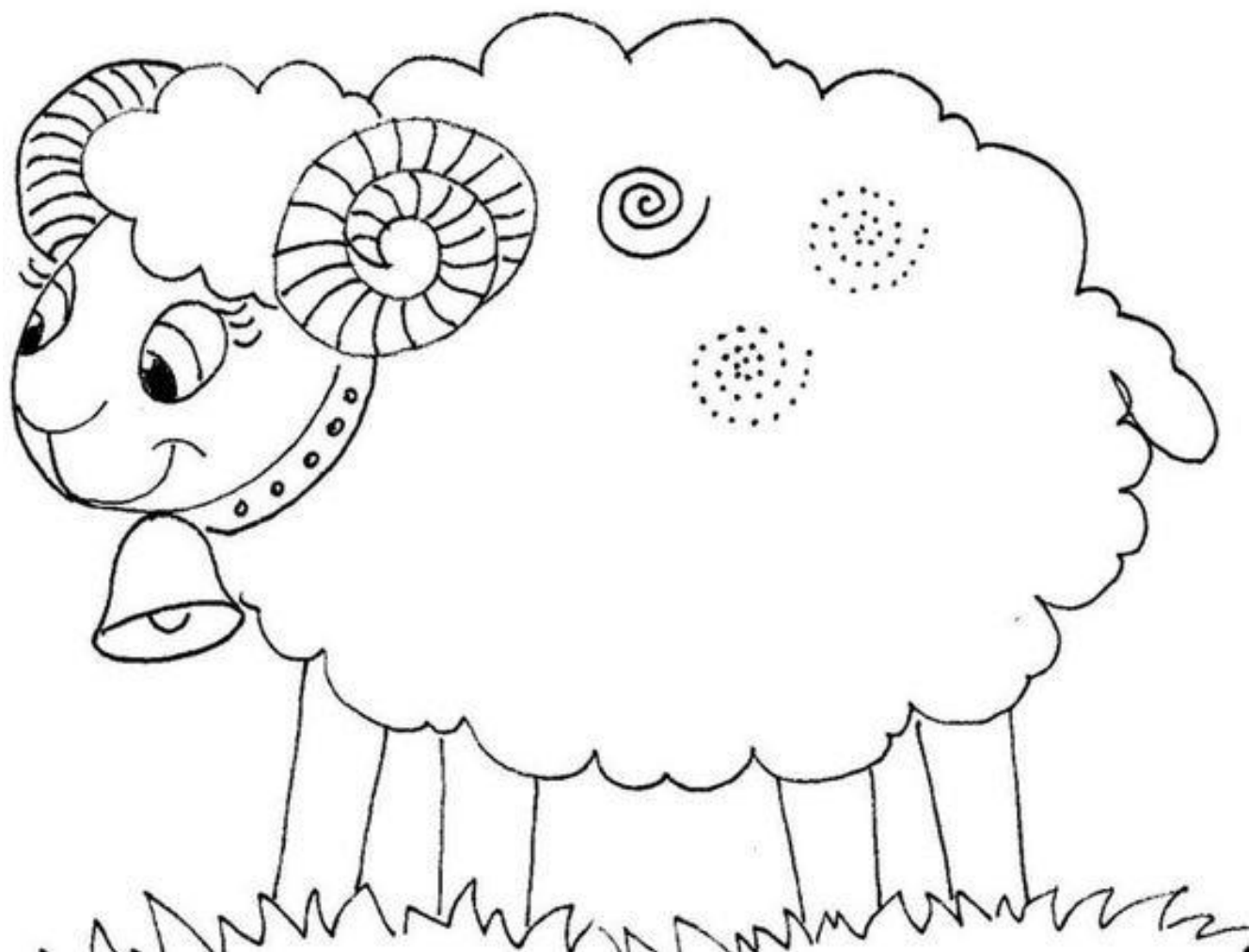

Najdi stejné vajíčko v řádku, můžeš jej vybarvit.

Look at the picture in the box. Circle and color the picture that looks same.

Namaluj ovečce kožíšek – vinutí.

Vyhledej a spoj správné dvojice skořápek.

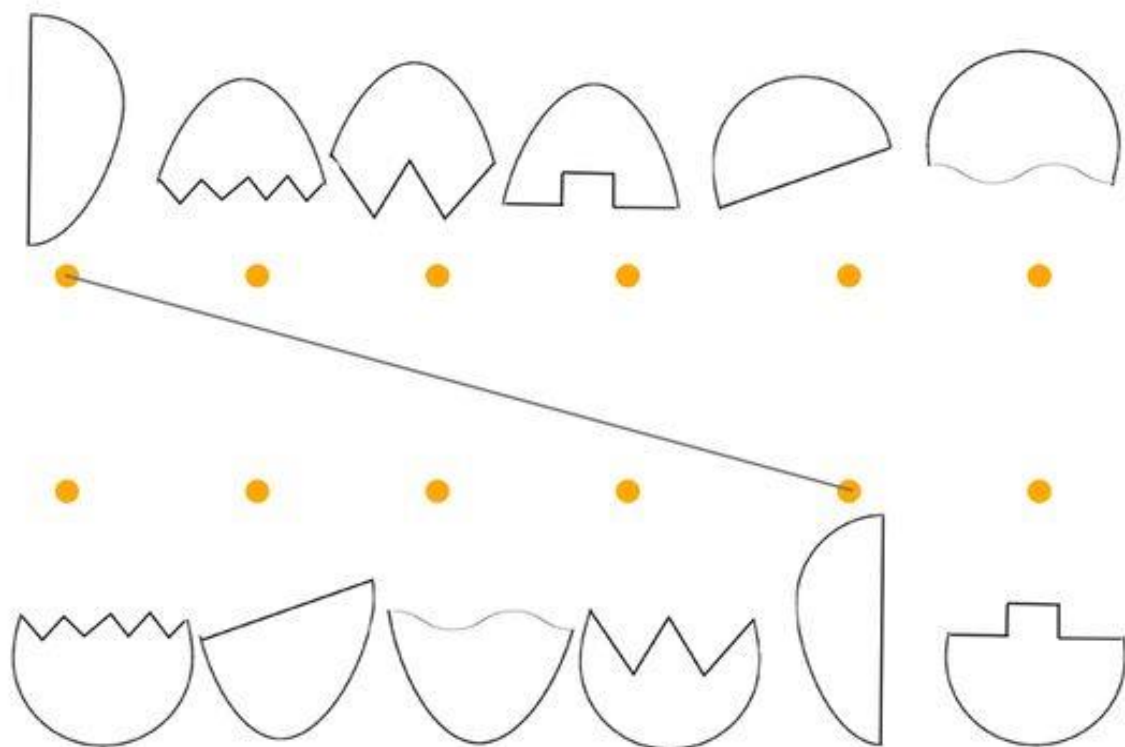

Memes

Les oeufs cassés

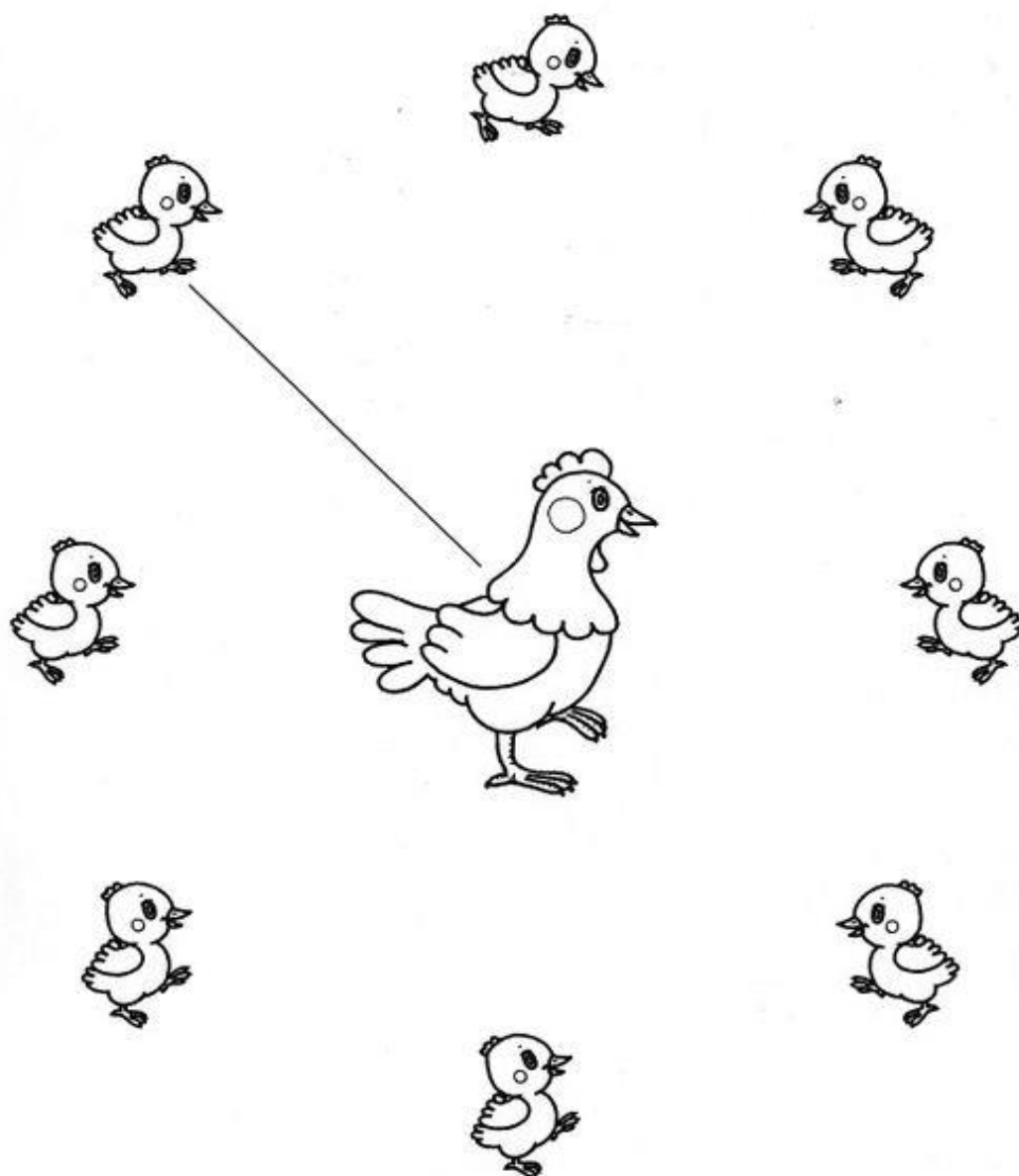
Reliez les coquilles d'oeufs qui vont par deux.

Pas d'omelettes sans casser des oeufs !

Cesta k mamince

Nakresli cestu kuřátek k mamince podle vzoru

Velikonoční osení: Když přicházelo jaro, začalo se s novou nadějí myslet na úrodu, která nasytí. Proto se o Velikonocích tradičně vysévalo trochu obilí, aby si lidé připomněli počátek zemědělských prací. Vzrostlé osení bylo také jedinou zelenou dekorací na konci zimy, která osvěžila šed' domácnosti. Stejně jako dnes, byla zelená barva příjemná na oči a psychiku. Zelená barva tedy k Velikonocům neodmyslitelně patří. Symbolizuje rovnováhu, harmonii a klid. Zelená posiluje vyčerpané nervy, zklidňuje a dodává novou energii.

Jak vysít osení krok za krokem

Vysít osení není žádná věda, je opravdu nenáročné a vděčné, klidně do procesu zasvěťte i děti. Přesto je třeba znát několik fíglů, které dopomohou ke kýženému výsledku. Zkuste to s námi krok za krokem.

1. Sežeňte osení. Budou ho mít v hobby marketu nebo třeba v květinářství. Máte-li v dohledu chovatelské potřeby, budou ho mít určitě i tam! Kupte nejlépe pšenici, ječmen nebo žito.
2. Sledujte čas! Osení je třeba zasít nejlépe 14 dní před Velikonocemi! Pokud to z nějakého důvodu nestihnete, můžete na poslední chvíli zasít třeba čočku, která zvládne rychle vyklíčit i za několik dní. Proč ne?
3. Potřebujete misku nebo květináč a zeminu. Co se zeminy týče, nemusíte shánět nic speciálního, stačí trocha ze zahrady. Dobře se hodí zahradní zemina, kompost, zbytek substrátu, poslouží i pěkně nakypřená zemina z krtince.
4. Květináč nebo miska mohou být i bez odtokové dírky, při takové krátkodobé záležitosti to nevadí. Naopak se dá použít jakákoliv miska, košík nebo třeba keramický hrnek.
5. Pokud chcete, vložte na dno vrstvu drenáže, která bude bránit přemokření.
6. Substrát trochu urovnejte a vysejte obilí. Jednotlivé obilky by měly být těsně vedle sebe, aby bylo osení pěkně husté.
7. Když máte zaseto, zasypejte obilky zhruba 2 cm vrstvou zeminy, aby mělo rostoucí osení stabilitu a směřovalo co nejdéle vzhůru.
8. Dejte osení na okno nebo na světlé místo. Čím více světla bude mít, tím utěšeněji vám poroste. Občas zalijte, ale nepřelévejte.

Inspirace pro velikonoční tvoření:

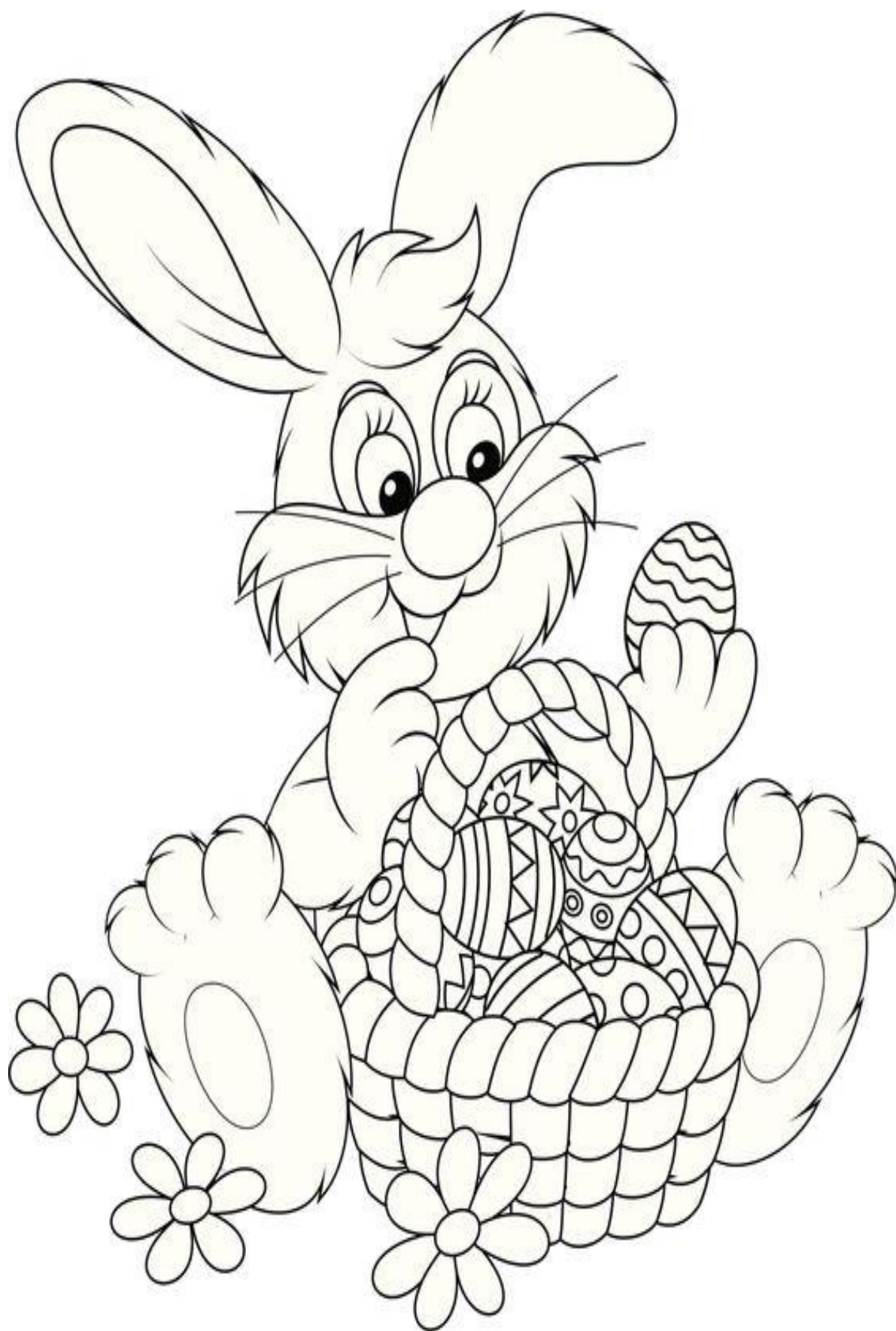

Omalovánky:

Všem Vám přejeme
krásné Velikonoce,
bohatou pomlázku
a jarní dny plné
sluníčka.

Moc se na Vás
těšíme 😊